

Univerzita Pardubice

Fakulta restaurování

Jiráskova 3

L i t o m y š l

570 01

Restaurování polychromované křtitelnice z kostela sv. Prokopa v Sobčici. Křídové podklady na kamenné podložce a jejich praktická rekonstrukce na pískovcovém reliéfu. BcA. Jana Doležalová. Diplomová práce.

Oponentní posudek

Diplomová práce BcA. Jany Doležalové je rozdělena na část praktickou pojednávající o vlastním restaurování pozdně barokní polychromované pískovcové křtitelnice z kostela sv. Prokopa v obci Sobčice a teoretickou část, která se zabývá historií křídových podkladů a rekonstrukcí křídového podkladu na pískovcovém reliéfu. V ateliéru Fakulty restaurování v Litomyšli jsem měl možnost si prohlédnout restaurovanou polychromovanou křtitelnicí i rekonstrukci křídového podkladu včetně barevného pojednání na pískovcovém reliéfu.

Diplomantka v praktické části diplomové práce, která je pojednána velmi podrobně, prokázala, že se velmi dobře orientuje v problematice restaurátorských postupů a zásah - je to vlastně restaurátorská zpráva, která obsahuje nutné a potřebné údaje. Důležité je, že diplomantka postupuje od neinvazivního průzkumu k invazivnímu, je velmi podrobně zachycena a popsána stratigrafie jednotlivých sond v barevnosti včetně rozšířeného restaurátorského průzkumu a zkoušek fixace barevné vrstvy a snímání přemaleb popsaných a zachycených na fotografiích. Tato část diplomové práce obsahuje i koncepci restaurátorského zásahu projednanou jak se zástupcem NPÚ, tak i s vlastníkem, zde by bylo vhodné uvést i odkaz na závazné stanovisko orgánu státní památkové péče, které jistě bylo vydáno ve shodě s dohodnutou koncepcí restaurování křtitelnice. Velmi podrobná fotodokumentace zachycuje stav křtitelnice nejen před restaurováním a po něm, ale je zde obsáhle dokumentován postup restaurátorských zásahů. Kladně je nutné hodnotit, že zpráva obsahuje i doporučený režim pravidelných kontrol stavu polychromie křtitelnice umístěné zpět v interiéru kostela. Doporučený režim údržby restaurovaných památek totiž v restaurátorských zprávách občas chybí.

Teoretická část posuzované diplomové práce o křídových podkladech pod polychromií na sochařských dílech je snad ještě záslužnější než první část. Jak autorka uvádí, zájem o problematiku historické polychromie na kamenných dílech, ať už sochařských nebo architektonických prvcích, je intenzivnější teprve v posledních letech. Je přínosné, že diplomantka nastiňuje historii prováděných

barevných úprav jak na dřevěné, štukové i kamenné podložce, ale podrobně popisuje význam těchto barevných úprav včetně technologických postupů, používaných materiálů, nástrojů a receptur. Velmi přehledná, jasná a přínosná je závěrečná část diplomové práce o provedené rekonstrukci klišokřídového podkladu na kamenném reliéfu i s nanesením barevné povrchové úpravy vycházející z respektované a restaurované barevnosti na originálu. Kladně je třeba hodnotit, že je publikován i Chemickotechnologický průzkum s velmi podrobnou fotodokumentací.

Několik marginálních poznámek:

Str. 13 – Technika: technika není kámen, ale sekání, řezání atd. Bylo by vhodné provést i petrologický průzkum pískovce, aby byl potvrzen nebo vyvrácen uváděný původ kamene Podhorní Újezd.

Str. 15 – čelní reliéf není sv. Anna Samotřetí, ale Panna Marie s Ježíškem a sv. Janem Křtitelem. Reliéf Boha Otce by mohl znázorňovat Boha, kdy třetí den oddělil vodu od souše. Domnívám se, že tím je ještě více zdůrazněn účel křtelnice (společně se třetím reliéfem Křest Krista).

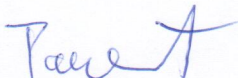
Str. 81 a některé další strany – autorka uvádí spis od Cennino Cennini, ale jen odkazem na jinou literaturu. Zde by bylo vhodné autora přímo citovat a uvést jej i v použité literatuře, protože vyšel český překlad jeho díla – Cennino Cennini: Kniha o umění středověku, Vladimír Žikeš, Praha 1946.

Str. 84 – závěr kapitoly O historii štafírování – diplomantka končí 19. stoletím a konstatuje, že za komunismu došlo k zániku živností. Domnívám se, že by zde bylo vhodné rozšířit tuto kapitolu o 20. století a uvést např. významnou firmu z 1. republiky usazenou ve východních Čechách a to firmu Bedřicha Kafky v Červeném Kostelci, která od 50. let minulého století působila jako chrámové družstvo Charita.

Příloha – místa odběru vzorků pro průzkum je vhodné na fotografiích označovat přesněji (šipka, kroužek atd.). Na str. 24 a 25 chybí fotografie dřevěného víka s místem odběru.

Je nutné souhlasit s konstatováním, že je velmi potřebné věnovat pozornost problematice nejen dochovaným historickým podkladům na štuku, kameni, ale polychromii vůbec a jejímu restaurování. Proto bych uvítal pokrčovat v zadávání prací na toto téma na půdě fakulty a sumarizovat získané poznatky v odborném tisku či publikaci.

Diplomantka BcA. Jan Doležalová prokázala v předložené diplomové práci značnou znalost a orientaci v teorii i praktické části restaurování, zaujetí pro řešení dané problematiky, a proto doporučuji její diplomovou práci k obhajobě a navrhuji stupeň výborně minus.

PhDr. Václav Paukert

Pardubice 8. 9. 2016